

# Magánnyomozói konferencia: a jog területén maradni + FOTÓK

Illés Tibor

2011. október 28., péntek

Fotó: Illés Tibor



**Kétnapos konferencia kezdődött csütörtökön a Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara (SZVMSZK) szervezésében Szegeden, a Forrás Hotelben, ahol a szakma aktuális kérdéseinek megbeszélése mellett sor került a Magyar–Török Együttműködési Megállapodás aláírására is.**

A nemzetközivé bővült konferenciára hat ország szervezete képviseltette magát. A román, szlovén, osztrák és szlovák magánnyomozók mellett első alkalommal jöttek el a török és a szerb kamara képviselői. Az ünnepélyes megnyitó után került sor arra a kétoldalú együttműködési szerződés aláírására, mellyel – a hazai kamara reményei szerint – szorosabbra tudják fogni a magyar-török magánnyomozói együttműködést. A SZVMSZK a szintén elsőként megjelenő szerb kamarával hasonló kapcsolat kialakítására törekszik.

## **Változó jogi környezet**

A konferencián előtérbe kerültek azok a kérdések, melyek a változó jogi környezethez próbálják igazítani a magánnyomozók tudását és működési határukat. Fontos szempont ez a szakma életében, mivel ezek a szervezetek a megbízók érdekei szerint próbálnak működni, de sok esetben ezek az érdekek nem minden esetben jogkövetők.

Az ipari hírszerzés területén számos olyan technikai eszköz és módszer került a figyelem középpontjába, melyek már átlépték a jog határait. Az elmúlt néhány év politikai és gazdasági jellegű információgyűjtései mögött sok esetben jelentek meg magánnyomozók. Ezek az ügyek nemcsak a sajtó nyilvánossága elé kerültek, de több esetben – a hivatalos szervek és parlamenti vizsgálóbizottságok által – akár harminc évre titkosított ügyek is előfordultak. Ezért is fontos a magánnyomozói szervezetek tevékenységi határainak kijelölése, hiszen nem kívánt területre tévedve akár az egész szakmának is árthat a jogszerűtlen adatgyűjtés és a tiltott technikák alkalmazása.

## A jogalkotás és a megbízói kör

„Hasonló eseteknél a jogalkotó mindig megpróbálja szűkíteni ezeket a lehetőségeket” – mondta el portálunknak *Német Ferenc*, a SZVMSZK elnöke. „Gondoljunk csak a legutóbbi angliai eseményekre, amikor nagy múltú hírlapok végeztek és végeztettek olyan jellegű adatgyűjtést, melyek nemcsak a magánszférát, de a hivatali életet is alapjaiban sértették meg. Ezekben az ügyekben ráadásul a kormányzati körökig ért el a megrendelői kör.”

Hazánkban a megbízások tartalmának monitorozására nincsen meg a lehetőség, ezért elsődlegesen nem határozható meg a ennek a körnek összetétele. A nagyobb irodák egymás közti kommunikációja során azonban az látszik, hogy a lakossági kör – a fizetőképes kereslet hiányában – viszonylag kis szegmenst képvisel. Nagyobb arányban szerepelnek a polgári peres ügyek, ahol személyek felkutatásában, cégek háttérének vizsgálatában, vagyoni helyzet felderítésében kapnak szerepet a magánnyomozói irodák. A harmadik, még nagyobb szegmensben pedig a nagy ipari szereplők információvédelme és információigényének a kielégítése kerül előtérbe. Ezek a cégek nem létezhetnek komoly piaci hírelemzés nélkül, amire szinte minden esetben képzett, jól informált, a jog határait át nem lépő magánnyomozókat alkalmaznak. Ebben a szegmensben az ipari hírszerzés legális eszközökkel, mozaikolással – a hivatalos és nyilvános adatok összerakásával – is végezhető, melyekről a konferencia alatt számos előadásban hallhattak a résztvevő szervezetek.



## A szakma hazai helyzete

A magánnyomozói szakma már az unióban is elismert, OKJ-s foglalkozási kör. A rendszerváltást megelőzően a „három T” tiltott korszakából kilépve mára már a támogatott körbe került be, ahol nagyon komolyan szabályozott jogi keretek között lehet csak ezt a tevékenységet végezni. Ezek a hazai szabályozások kerültek a nemzetközi kapcsolatok kibővülésével például a román jogalkotásban is alkalmazásra.



„Mivel sokan jöttek a hivatalos szférából, ezért bűncselekményre utaló, vagy épp jogsértő adatok felbukkanását számtalan esetben adják át a magánnyomozók a hivatalos szerveknek– beszélt a magánnyomozói és a rendőrségi, titkosszolgálati szervezetek közötti íratlan együttműködésről a kamara elnöke.

Nyugat-Európában és az Egyesült Államokban már megjelent az a tendencia, amikor a hivatalos szervek magánnyomozói körből vásárolnak információkat, végeztetnek velük őrzés- és információvédelmi feladatokat, mivel így állami szinten nincs szükség nagy apparátus fenntartására, és a magánszervezetek gyorsabban, rugalmasabban tudnak adott területeken működni.

## Letisztult a szakma

Az őrzésvédelem területén a rendszerváltást követően szinte azonnal megjelentek a külföldi bűnözői csoportok, akik védelmi pénzeket keresztül próbálták ellenőrzésük alá vonni a piacot. Ezt a tendenciát a rendőrség és a titkosszolgálatok a megfelelő eszközökkel, a jogalkotóknak pedig a vagyonvédelmi törvény megalkotásával sikerült megállítani, és megszüntetni a lehetőségét hasonló körök kialakulásának.

A magánnyomozói szférában a legutóbbi kormányváltás során derült ki, hogy jó néhány cég olyan módszerekkel tevékenykedett, melyek nem feleltek meg sem a szakma elvárásának, sem pedig a hatályos jogszabályoknak. Így ez a fajta tisztulási folyamat most indult meg.

„A rendszerváltáskor megalakuló első parlament számos tagja az előző éra titkosszolgálatainak embere volt” – mutatott rá a letisztulási folyamat kezdeteire Német Ferenc. „Nekik elsődleges feladatuk volt az, hogy beépülve a pártokba, és a különböző szervezetekbe onnan információkat gyűjtsenek, vagy éppen lerombolják azokat.”

Mára már ezek a szervezetek egyrészt kikerültek a politikai körökből, de legalábbis a figyelem középpontjába lépve működhetnek.

## A magyar magánnyomozó

A mozifilmek hatására sokakban olyan kép él a magánnyomozókról, melyben kiégett rendőrként, züllött alakként képzelik el őket. A hazai kép azonban ennél jóval árnyaltabb. A magánnyomozók egy része fiatal ifjú titán, akik a számítógépek előtt görnyedve úgy hatolnak be a magánemberek személyes szférájába, vagy épp a cégek hivatalos adatai közé, hogy nem is kell megjelenniük az adott területen. Másik részük olyan fiatal, csinos hölgy, akik korábban különböző igazgatási rendszerekben dolgozva megismerték ezeknek a rendszereknek a belső struktúráját és információs szerkezetét, így könnyen, nagy gyakorlattal tudják a megfelelő adatot felkutatni, esetleg személyes varázsukat bevetve sikeresebben boldogulnak az adatgyűjtéssel.



Van viszont a hagyományos, terepi munkát is végző kategória, akik nem a „kiégett zsarut” képviselik, de valóban a rendőrségi állományból leszereltékből, nyugdíjba vonultakból áll. Ők azok, akik szakmai rutinjuk és kapcsolataik által tudják eredményesen elvégezni a rájuk bízott feladatokat. A Magyarországon ma tevékenykedő mintegy 1500 magánnyomozó többsége még ez utóbbi kategóriából kerül ki.

## A magánnyomozók jogi és technikai arzenálja

A magánnyomozók – a jogalkotók akaratának megfelelően – nem rendelkeznek több jogosítvánnyal, mint a megbízóik, azonban tudásuk, rutinjuk, felkészültségük az, ami segíti őket az adatok megfelelő megkeresésében és összegzésében.

A technikai eszközök tekintetében ugyanolyan fényképezőgépekkel, diktafonokkal dolgoznak, mint bárki más, ugyanúgy a hivatalos illeték kifizetése után kapják meg a nyilvántartásokból az ingatlanadatokat, így csak ezeknek a hivatalosan is megszerzhető adatoknak és tényeknek összegzésében rejlik az eredményességük titka.

„Az emberek egyébként felelőtlenek” – figyelmeztetett a kamara elnöke. „A Facebookon, az Iwiwen, a különböző közösségi oldalakon rengeteg olyan adatot, információt, képet közölnek magukról, melyeket akár a hivatalos szervek, akár a magánnyomozók adott esetben fel tudnak használni.”

### „Elmenni a falig, de nem fejjel nekirontani”



A konferencia előadásainak nem titkolt célja, hogy a magánnyomozókat a jog területén tartva és az új technológiák megismertetésével segítse munkájukat. A külföldi szervezetekkel való kapcsolatkiépítés nagy előnye az, hogy az unióban és azon kívül is könnyebben, gyorsabban juthatnak információhoz, hiszen ma a gazdaság és a magánélet számos szegmense átnyúlik más országok területére is.

„Azt szeretnénk, ha a magánnyomozók a megbízóik érdekében el tudnának menni egészen a falig” – foglalta össze a konferencia célját Német Ferenc. „De tegyék ezt úgy, hogy nem rontanak fejjel a falnak. A jogi szabályozásokról, az egyes pénzügyi bűncselekményekről, a modern üzleti hírszerzésről, a cégnyilvántartási rendszerekről és az adatvédelmi kérdésekről szóló előadások is mind ezt szolgálják.”

